

**Васильева-Гоголева Александра Васильевна- тыыл, улэ ветерана, хоту
кеһеруллуу кыттыылааҕа
Сизэ Тарасова Ньургуйаана ахтыыта**

Мин эбэм Васильева-Гоголева Александра Васильевна 1925 сыллаахха Хадаар нэһилиэгэр тереебутэ. Аҕата Василий-Чомоох, Ийэтэ Евдокия Макарова сэниэ ыаллар этилэрэ. Кинилэр урукку теруттэрэ Васильев Гаврил –Бырдьака Хабырыыс олус баай эбитэ уһу.

Эбэм бииргэ тереебут уһуелэр, кини саамай улахан кыыс. Онтон балта Мотрена, быраата Василий.

Эбэм Александра Васильевна Хадаар алта кылаастаах оскуолатын уерэнэн бүтэрбитэ.Кини уерэнэ сырыттабына ийэтэ, аҕата кун сириттэн курэммиттэрэ.Оҕолор уһуен кыра саастарыгар тулаайах хаалбыттара. Балтылаах, быраатын детдомна иитиллэ барбыттара. 1942сыллаахха эбэм 13 саастааҕар, Булун оройуонугар Тумат нэһилиэгэр кехуугэ барбыта. Манна кини мунхалаан, балык тууһуур заводка улэлээбитэ. Итинник улэлээн Тумакка 24 сыл олоҕубута, уонна Гоголев Петр Петровичтыын холбоспуттара. Олус иллээхтик олорон алта оҕоломмуттара: Люба, Феня, Вася, Володя, Света, Александр – дин оҕоломмуттара.

1969 сыллаахха Хоптоҕо нэһилиэгэр кехен кэлбиттэрэ. Манна кэлэн эбэм детдомна иһит сууйааччынан улэҕэ киирбитэ.Детдом эһилиитигэр детсадка нянянан улэли киирбитэ.Детсадка улэлээн пенсияҕа тахсыбыта.Кэргэнэ Петр Петрович эрдэ елен дьизин –уотун бэйэтэ керен оҕолорун соботоҕун атахтарыгар туруорбута.

1996 сыллаахха 71 сааһыгар ыалдьан кун сириттэн барбыта.

Бииргэ тереебут балта Мотрена Васильевна Гуляев Ефим дин Таатта уолугар кэргэн тахсан ус оҕолоохтор.

Быраата Василий Чурапчы кыһын Попова Ньюрбина дин кыһы кэргэн ылан биир оҕоломмуттара, хомойуох иһин Василий эдэр сааһыгар ыалдьан елбутэ.

От ыйын 20 кунэ 2005 сыл
Дирин бехуелэгэ.

Ада дайдуу кошеркээр сэрхи бара турдаана,
1942 ил тохсунуу 6 күнүр ССКПК уонна Советскай прави-
тельство, Сибирь орустары уонна Дамнай Японска балли
Бритаанни сайыннарар турунан" уураах минимиттара.
Он тохсунууута Государственной комитетин быраахтоту-
лар, коркутүр киирбитэ.

Саха сирин бу уураах туһунубатаа, ирдэбин күрскэ
барар, сэрхи уотта күдүрүһүтэ, орууа туура кэлэ этэ.

Тураалли оройуонугар кураан таһуна сатиннаан, от-
бурдук үрүтүтэ бистар мөлөх турухтаада. Тураалли эрэ
оройуона буолуо дуо, атын наһини оройуоннарга бала-
һаннаа киһэ үрүтүтэ суога.

1942 ил атырдыах ыйын 11 күнүр тураалли эрэ
оройуонун колхозтарын хому балли буттааннар
ниткы буолбута. Итиннэ буо-буоһуор, күдүрүтэ-
ээр дин араары суох этэ.

Ити оһоһуор, кэлин нар содууламминт уураах
оһоһо киһиэрэри тураалли оройуонун 41 колхозун,
5318 киһинэ 1850 хаһаайыстыбаны төрөөбүт-
үскүбүт төрүт буордарыттан, алаастарыттан
Жэбэйи, Зүрүтэ, Туруу оройуоннарынан балли бу-
тааннарар көһөрбүтүтэ. Бу дөһтөн аһардара тө-
төрү эриһиһтэһтэ.

Тотуу турутан сууламминтай?

Оройуон 1939 сылааха 16964 киһи нэһилиһиньхтэ,
1940 сылааха 38033 инаа уонна 12158 илли суоһу-
лэһтэ. Онтон 27693 суоһу колхозтарга, 5712 инаа, илли
суоһу хаһаннай бас билиһэ баара. Оройуон 3687 ха-

Засилсва Александра Васильевна.

Ажлын сурух.

«1942с. сүт-хураан дунд буюсан, бичигшнн эдүүлэн,
хэвэйн, Бүлүн оройсоннарлар байлж бундунан үнэт-
тэ нхталаатиттара. Мин ~~Бүлүн~~ уонча хас да кири
Бүлүн оройсонусар барар буюлбулут.

Бичигшнн Бүлүн оройсонун шиктээх нэришнннн цорхот
оттүгэр, эдүүлэн сүрүн аллараа өттүгэр илгээн таас
бизрэхтэ түрүбүттэрэ. Он күн хистинэ хаар түрүтүт,
Дунт-хот дунд олох суога, арай бизрэхтэ халта-
хыннар, бэрэбинжөр хистанан снтаннара. Турар-
турбат барн халтаныннан бараах дунт тут-
тан барбыллыт. Сүрүннэ хналан барбакха хаанбост
кырдагас оуонньоттор уонча сана амаатарлар
туран ээр эдүг уонаттар бауана турдунан, уончан
кирэн барбыттара. Оуоннор-дхалтаннар тна шудун
холууан, дунт эркинн халтаныннн икки ардунар
синаллыллыт. Итинник күннэри-түрүннэри цынжэн, оуон-
дхалтары тиниш олохтооншут бараах дунт иккитэр
оюолууттара. Сайын бичигшнн иккитүтүгэр финнэри, э-
тенеутары, литовецтары ахалбыттар этэ. Кинишэр
икки урун бараах дунтэри туттан оюрбуттара.
Сайыннн бичигшнн мсфотой тамага дунд сүрүн
хонхор сфотунун хорон, сайыннаан оюрбулут. Кир-
дунк, ннарнк нар, хураан сайын этэ. Рычодонжэртөн
шундуннаан, кфонжэртөн байлхтиан, ннахлнн
цүтүмэн хфөрүгээхтэн, ариинаан, илгэнтүдэн,
сфораттаан ариарбост. Ити хэминэ хуобах мэнэтэ

үснэ аны хийн хуудан тухайгаар дэ-
лгидик бунтаар ахьар хийнхнийт хэсгийн
дүн санхүүжилт.

Хийнхний (хураангуй хийнхний дунд) Хийнхний оройгоор
саяагай түрээр Лунгат хийнхнийг барр "Хийнхний"
хонхонго хонхонгоотгоо. "Хийнхний" хонхонго урв-
лелелетэ хонхонго дүн арныга хийн дэргэдхнийг
баара. Сүрх дунхонгоо снго пүрхонгоотгоо. Онтон
ордунгоотгоо өрх тордун, бортонгоотгоо дунхонгоо турар
саяагай дүн хонхонго арныга олоотгоотгоо.

Бү хурдун снго хонхонго, сүт-хонхонго дүнхонго этн-
нэ турархонгоо дүн ~~хонхонго~~ тордун-хонхонгоотгоо
алаагайгай тордунгоотгоо. Мин 1966с. торд-
дун хураангуй дунхонго дунхонго хийнхнийг эргилэн
хонхонгоотгоо.